

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ECOLOGICAL ECONOMICS (Екологічна економіка)» Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: <u>C1 Економіка та міжнародні економічні відносини</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>6 кредити</u> Назва кафебри: <u>Економіки та підприємницької діяльності</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к.е.н., доцент Коломієць Тетяна Вікторівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>kolomiietstetiana@vsau.vin.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Ecological Economics (Екологічна економіка)» є обов'язковою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 180 год.: лекції - 32 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 120 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

Під час вивчення дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Інноваційний розвиток підприємства»; «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися під час вивчення таких дисциплін: «Економіка проектування».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Ecological Economics (Екологічна економіка)» спрямована на формування у здобувачів умінь аналізувати взаємозв'язки між економічними системами та екосистемами, оцінювати природні ресурси й екосистемні послуги, а також застосовувати екологічні обмеження до стратегій сталого розвитку.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сукупності теоретичних, методичних знань і практичного досвіду щодо екологоекономічних відносин, які передбачають створення нової системи господарського механізму та прийняття оптимальних управлінських рішень.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Формування системи знань і навичок про сучасні підходи до еколого-економічної оцінки ефективності господарювання; формування екологічно орієнтованого світогляду, що створює необхідні передумови для прийняття рішень і здійснення господарської діяльності згідно з принципами сталого розвитку; формування екологічно обґрунтованих пріоритетів соціально-економічного розвитку суспільства щодо виконання вимог міжнародної співпраці в аспектах природоохоронного законодавства; пошук найбільш ефективних шляхів досягнення поставлених цілей на основі виконання умов.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність:

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально- економічні наслідки управлінських рішень.

СК12*. Здатність аналізувати економічні процеси та тенденції розвитку аграрного сектору економіки в умовах глобалізації, цифрової трансформації та екологізації господарської діяльності.

Програмні результати:

РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

РН4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПР9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

РН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризику.

РН15*. Аналізувати тенденції розвитку аграрного сектору економіки, оцінювати вплив глобалізаційних, екологічних, інноваційних і цифрових чинників на ефективність та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Екологічна економіка: предмет, мета та основні задачі вивчення (Ecological economics: subject, purpose and main tasks of study)	2	2	10
2	Тема 2. Причини і шляхи вирішення еколого-економічних проблем (Causes and ways of solving ecological and economic problems)	2	2	10
3	Тема 3. Глобальний енергетичний перехід: від викопного палива до відновлюваних енергоресурсів (Global energy transition: from fossil fuels to renewable energy resources)	4	2	10
4	Тема 4. Теоретичні засади формування концепції сталого розвитку (Theoretical foundations of the formation of the concept of sustainable development)	4	2	10
5	Тема 5. Основні напрями екологічного розвитку світової економіки в умовах цифровізації (Main directions of ecological development of the world economy in the conditions of digitalization)	4	2	10
6	Тема 6. Екологічне підприємництво та екологічна модернізація економіки (Ecological entrepreneurship and ecological modernization of the economy)	2	2	10
7	Тема 7. Корпоративне екологічне управління (Corporate environmental management)	2	2	10
8	Тема 8. Еколого-економічна ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств (Ecological and economic efficiency of the functioning of agricultural enterprises)	4	4	10
9	Тема 9. Зелені фінанси у системі сталого розвитку аграрного сектору України (Green finance in the	2	4	10

	system of sustainable development of the agricultural sector of Ukraine)			
10	Тема 10. Формування системи економічної та екологічної безпеки господарської діяльності аграрних підприємств (Formation of a system of economic and environmental security of the economic activities of agricultural enterprises)	2	2	10
11	Тема 11. Еколого економічні наслідки військових конфліктів (Ecological and economic consequences of military conflicts)	2	2	10
12	Тема 12. Екологічна поведінка споживача як драйвер формування соціально відповідального бізнесу (Environmental behavior of the consumer as a driver of the formation of socially responsible business)	2	2	10
Разом		32	28	120

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації тощо).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає виконання індивідуальних завдань.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години (денна/заочна)	Терміни виконання денна/заочна)	Форма та метод контролю
1	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	40/48	щотижнево/під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	20/42	щотижнево/під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, вирішення ситуаційних задач, вирішення задач, написати тези, статтю, есе, кейс; підготувати ребус, кросворд за темою)	40/20	4 рази на семестр/під час заліково-екзаменаційної сесії	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20/58	2 рази на семестр/під час заліково-екзаменаційної сесії	Тестування у системі СОКРАТ, Moodle
Разом		120/168		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Daly, H. E., & Farley, J. (2011). Ecological economics: principles and applications. Island press.
2. Goodwin, M. (2012). Economix : how our economy works (and doesn't work) in words and pictures. Abrams ComicArts.
3. Martínez-Alier, J., & Muradian, R. (Eds.). (2015). Handbook of ecological economics. Edward Elgar Publishing.
4. Raworth, K. (2018). Doughnut economics : seven ways to think like a 21st-century economist (Paperback edition.). RH Business Books.
5. Tomorrow, E. O. (2016). Foundations for the economy of tomorrow. Prosperity without Growth: Foundations for the Economy of Tomorrow, 139.
6. Мельник Л.Г. Екологічна економіка: підручник (стереотипне видання). Суми: «Університетська книга», 2023. 346 с

Додаткова

7. Коломієць Т.В. Економічне зростання в умовах формування кліматичної нейтральності: можливості та загрози для вітчизняної економіки. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 7(25). С. 60-69. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7\(25\)-60-69](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7(25)-60-69)

8. Коломієць Т.В. Розвиток виробництва біопалива в Україні під час військового стану. Економіка та суспільство. 2024. № 63. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4119> DOI: 10.32782/2524-0072/2024-63-55

9. Коломієць Т.В. Аналіз європейського досвіду виробництва біогазу з відходів АПК. Економіка та суспільство. 2024. № 60. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3585> DOI: 10.32782/2524-0072/2024-60-46

10. Лутковська С.М., Коломієць Т.В., Зеленчук Н.В. Перспективи розвитку відновлюваної енергетики в контексті євроінтеграційних процесів на шляху до сталого економічного розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 1. С. 11-21. DOI: 10.32702/2306-6814.2023.1.11

11. Коломієць Т.В., Фурдик О.А. Напрями стратегічного управління витратами сільськогосподарських підприємств. Економіка та суспільство. 2024. № 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3993> DOI: 10.32782/2524-0072/2024-62-113

12. Pohrishchuk B., Kolomiiets T., Chaliuk Y., Yaremko I., Hromadska N. Modeling the Application of Anti-Crisis Management Business Introduction for the Engineering Sector of the Economy. International Journal of Safety & Security Engineering. 2023. Vol. 13(2). P.187–194. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijssse.130201>

13. Honcharuk I., Tokarchuk D., Gontaruk Y., Kolomiiets T. Production and Use of Biogas and Biomethane from Waste for Climate Neutrality and Development of Green Economy. Journal of Ecological Engineering. 2024. Vol. 25. Issue 2. P. 20-32. DOI: <https://doi.org/10.12911/22998993/175876>

14. Kaletnik, G., Sakhno, A., Pryshliak, N., Lutkovska, S. & Kolomiiets, T. (2025). Economic evaluation of environmental protection activities in the context of sustainable development: the experience of Ukraine. Polityka Energetyczna – Energy Policy Journal, 28(3), 217–236. <https://doi.org/10.33223/epj/207022>

15. Kaletnik, G., Lutkovska, S., Zelenchuk, N., Kolomiiets, T., Shmygol, N., Didur, I., Kopytko, O., & Gontaruk, Y. (2026). Engineering Architectures of Decentralized Energy Islands Based on Circular Bioenergy Models in Ukraine. Energies, 19(15), 3490. <https://doi.org/10.3390/en19153490>

Електронні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства економіки та довкілля України URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
3. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України у Вінницькій області. URL: <https://stat.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>
7. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua>
8. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
9. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали	
		денна	заочна
Атестація 1			
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	7	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	7	6
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10	10
4	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	6	13
	Всього за атестацію 1	30	35
Атестація 2			
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	7	6
6	Участь у роботі на практичних заняттях	7	6
7	Виконання контрольних робіт, тестування	10	10
8	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	6	13
	Всього за атестацію 2	30	35
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10	-

	Підсумкове тестування	30	30
	Разом	100	100

Переведення балів внутрішньої 100-ї бальної шкали в національну здійснюється в наступному порядку.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Основні вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти наведені у Положенні «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті».